

Redactioneel

Marieke Dewitte

Hoewel het feestgedruis alweer een ver verleden lijkt, het dateren van documenten met het jaar 2020 reeds heel gewoon is, en je vastberadenheid om ditmaal wel je goede voornemens vol te houden kleine scheurtjes dan wel grote kraters vertoont, hadden jullie dit nog tegoed: het eerste nummer van 2020. Januari en februari kondigden al meteen aan dat het weer een boeiend seksuologie-jaar wordt en de agenda loopt aardig vol met seksuologie-gerelateerde studiedagen, congressen en overlegmomenten.

In januari vond het jaarlijkse congres van de *European Society of Sexual Medicine* plaats, waarin steeds meer aandacht en erkenning is voor de psychosociale determinanten en gevolgen van seksueel (dis)functioneren. Het is opmerkelijk dat deze organisatie, die traditioneel gekend staat als een medisch netwerk van urologen en chirurgen met een primaire focus op mannelijke disfuncties, het opheffen van de fragmentatie ambieert en meer inclusiviteit en openheid wil creëren ten aanzien van alle disciplines betrokken bij seksuele gezondheid, waaronder psychologen en seksuologen, tot zelfs verpleegkundigen en fysiotherapeuten. Daarbij reiken hun thema's verder dan alleen erectiele disfunctie en is er ook ruimte voor de vrouwelijke seksuele respons, het seksueel welzijn, *LGBTI sexual health*, en seksuele diversiteit in de brede betekenis van het woord. Ok, er is nog heel wat werk om deze doelstelling te behalen, maar het is een evolutie die ik van dichtbij opvolg en hoop verder te faciliteren. Een eerste belangrijke uitdaging is alvast om hun congres boeiender te maken voor de niet-medisch geschoolde seksuologen onder ons.

In februari volgde de *Dag van de Seksuologie*, georganiseerd door de Vlaamse Vereniging voor Seksuologie. Erick Janssen en Janniko Georgiadis loodsten ons doorheen het theoretisch en empirisch onderzoek naar de psychofysiologische en neurobiologische aspecten van seksuele opwindning. Ruth Borms vertelde ons dan weer over de toepassingen van het *onder vier ogen model*, een methodiek om seksualiteit bespreekbaar te maken in de artspraktijk. Een weergave van (het onderzoek naar) dit model komt in één van de volgende TvS-edities aan bod. Er was ook ruimte voor jonge seksuologen om de bevindingen van hun masterthesis-onderzoek te presenteren, een onderdeel dat ik sterk aanmoedig en steeds met aandacht volg. Er is zoveel boeiend onderzoek dat "onder de radar" blijft. Hopelijk vinden ze hun weg naar TvS zodat jullie kunnen meelesen met dit interessante onderzoek. Ik grijp deze gelegenheid aan om jullie warm te maken voor het indienen van con-

gresverslagen. Niet iedereen is in de gelegenheid om (de vele) congressen en studiedagen bij te wonen en zo blijft iedereen up-to-date.

Dit brengt me bij de inhoud van het nummer dat voor u ligt. In oktober vorig jaar overleed gerenomeerd seksonderzoeker Walter Everaerd. Zijn klinische en wetenschappelijke bijdrage aan de seksuologie is onmiskenbaar en daarom brengen we een eerbetoon aan zijn werk én zijn persoon, prominent als eerste bijdrage van dit nummer. Erick Janssen en Ellen Laan, twee van zijn vele doctoraalstudenten die uitgroeiden tot befaamde en succesvolle seksonderzoekers, schetsen zijn boeiende carrière, gevolgd door een reeks herinneringen aan een groot(s) man. Een selectie van zijn doctoraalstudenten blikken terug en beschrijven wat Walter Everaerd voor hen en hun carrière betekend heeft. Hoewel ik het werk van Prof. Dr. Everaerd, dat ook mijn eigen onderzoek sterk beïnvloed heeft, alleen ken vanuit wetenschappelijke bladen, maakte dit overzicht meteen duidelijk dat zijn invloed nog zoveel verder reikt dan zijn indrukwekkende wetenschappelijk CV doet vermoeden.

Na de herinneringen aan Walter Everaerd, bieden we terug ruimte aan een reeks wetenschappelijke artikelen. In een omvattend theoretisch overzichtsartikel benadert Bernard ten Hag seksuele delictpleging vanuit een constructionistisch perspectief dat seksueel delictgedrag beschrijft als een sociaal bepaald gedrag, met bijzondere aandacht voor de specifieke leergeschiedenis van een individu binnen de bredere sociale en culturele context. Het toepassen van de zogenaamde seksuele scripttheorie op delictgedrag biedt een verruimde, desgewenst niet-veroordelende, kijk op zedendelicten en een nieuwe invalshoek voor de forensische behandeling. De nadruk op veranderbaarheid is alvast meer werkbaar dan andere, meer statische modellen van seksueel delictgedrag.

Emiel Maliepaard deelt met ons een reeks inzichten en gesprekken over hoe biseksualiteit ervaren wordt in relaties. Aan de hand van semigestructureerde interviews bij 31 biseksuele personen, verzameld als onderdeel van zijn promotieonderzoek, verkent hij een duidelijk onderbelicht thema in een weinig bestudeerde populatie. Hij zet hiermee een eerste stap naar verder onderzoek om inzicht te krijgen in de emoties en betekenisgeving van biseksualiteit binnen romantische relaties.

In opdracht van de NVVS heeft Peter Leusink een systematisch literatuuronderzoek uitgevoerd naar de effectiviteit van seksuologische interventies met als doel een stand van zaken te geven over de meerwaarde van seksuele hulpverlening, de huidige behandelingsrichtlijnen te evalueren dan wel aan te passen, en aangrijpingspunten te formuleren voor wetenschappelijk onderzoek. Het resultaat van dit intensief proces leest u in een fraai overzichtsartikel dat nog maar eens het belang benadrukt van multidisciplinaire samenwerking op vlak van diagnostiek en behandeling van seksuele disfuncties.

Na een oproep van Frans Gieles om therapeuten te werven voor de NVSH Werkgroep JORis die hulp biedt aan mensen die merken dat ze verliefd kunnen worden op kinderen, eindigen we met een goed gevuld literatuurbulletin. Yuri Ohlrichs, Adriaan Visser en Jelto Drenth bieden hun kijk op een aantal recent verschenen boeken over puberteit, relaties en seksualiteit (gericht op jongeren); de levensloop van borsten; en een forensisch boek over pedofielen en misbruikplegers. Ik raad jullie zeker aan om door te lezen tot het einde van dit nummer, want Jelto Drenth verleent de geïnteresseerde lezer met een historisch en opiniërend stuk over de forensische behandeling van zedendelicten. Ik wens jullie veel leesplezier.